

Forord

Er oppskrytt

- De fineste bildene på Svalbard er tatt av Stian Aadland. Han er romkameraten til Jakob. Dere kan følge ham på www.stianmedsekken.net. Alle bildene jeg har lagt med er tatt mens jeg var på samme sted til samme tid
- Med unntak av reinsdyret. Der juksset jeg

Sør-Amerika

01 Jan–02 mars

Rio De Janeiro

Nyttårsaften årskifte 2014 og 2015 ble tradisjonen tro tilbrakt i fuktig lag på Hovden. Tradisjonen tro ble det også lite søvn. Neste dag tilbrakte jeg natten hos en sørne som hadde gjort høsten min i Kristiansand verdt bryet. Var ikke noe særlig søvn den natten heller. Følgende satt jeg meg på et fly til Brazil 2. Januar og sov frem til 10 minutt før landing. En av grunnene til at jeg valgte å ta pause fra studiet dette året var at alle kameratene mine dro på utveksling. Noe som betaler seg to ganger. Ikke bare er det helt dødt i Trondheim, men det er også mange du kan besøke ute i den store verden! #Gratisstødbo. Jeg sjekker derfor inn i leiligheten til tre kompiser på Copacobana. Fire dager før hadde jeg fått adressen og jeg var fast bestemt på å ta meg frem på egenhånd. Helst uten at de hadde noen aneelse om når jeg kom. Overraskelsessoppmøte er undervurdert. Adressen hadde jeg skrevet ned og sidemannen min på flyet lærte meg å uttale "Rua sa Fereirah" rett før landing. Selvsikkert satt jeg meg inn i taxien og sa "rua sa fereirah, por favor". Etter fire forsøk ga jeg ham bare lappen.

Jeg kom frem til et leilighetskompleks. Det var låst. Men heldigvis satt det en mann innenfor som kunne låse opp. "Griseflaks", tenkte jeg. Ikke før vi gikk ut igjen jeg forstod jeg at dette var jobben hans. Ikke rart han var litt gretten. Nøkler er oppskrytt. Fant senere ut at dette er en ganske variert jobb i Rio. Finnes karer som sin eneste dagsoppgave er å trykke påetasjen i heisen for deg.

Heldigvis var det rett leilighet og jeg fikk den best tenkelige velkomst; et par bjørneklemmer, lystig lag og en kald pils. Senere den kvelden stakk vi på byen. Det eneste jeg har planer om å ha på papir fra den kvelden er at utestedet kalte seg noe så frekt som "la-Passion".

Slakteriet setter standarden

Om kulturkræsj

Ipanema og lokalhistorie

Det er visse uttrykk man aldri vil høre i Brasil.

"Har noe sett flisen min?"

"Vi tar bussen!"

"Det blir godt med et glass melk"

"Nei takk, det er for tidlig med Carpirinha"

Og viktigst av alle:

"Jeg tar bare en svipptur på butikken"

I Rio finnes det ikke noe som heter "en-svipptur-på-butikken" ... Å dra på butikken er et dagsprosjekt. Minst. Og det er egentlig bare en grunn til dette. Brasilianere er trege! Ikke sørlending trege,

de er 1.nyttårsdag trege. De kjemper seg gjennom sirup. Å kjøpe et par varer på butikken tar minst tre kvarter. For en over gjennomsnittet utålmodig kar rett fra Norge var dette en utfordring. Heldigvis er det andre ting som trekker opp med Brasilianere. En av dem er den totale mangelen av Janteloven. Om man vil smøre seg inn i sololje og løpe i baris langs den mest folksomme stranda er det ikke bare akseptert, det er oppfordret. Det de derimot syntes er rart er at gringoer ligger på stranda. Gutter på stranda skal stå. Ligge er noe jenter gjør. Gjerne med hoftefeste og enda bedre om man kommer rett fra en frekk styrkeøkt. Det er uvisst hvordan de klarer å stå rett opp og ned i sola i flere timer. Min beste gjetning er at det faktisk trekker. Det er motivasjon nok for de fleste!

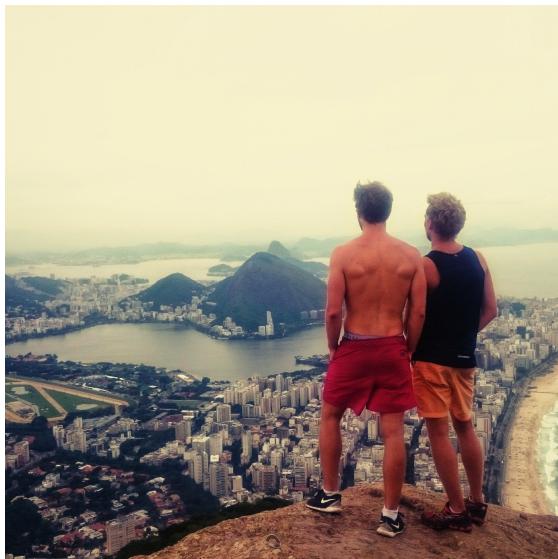
En annen ting bra/dårlig med brasiliansere er at de vet hvordan man lager en drink som sparker fra seg. Et hestespark. Den første kvelden vi var ute traff jeg puta etter et par øl. Så jeg hadde enda ikke blitt introdusert for Carpirinha. Det er svært vanskelig å lage. Man trenger:

1. Cashaca (sprit type billig type 40%)

2. lime

3. sukker

Blandingsforholdet er tid-på-døgnet-basert og det kan egentlig ikke gjøres feil. Ikke for det edle formålet i å bli å pære i det minste. Og ærlig talt, det er den eneste legitime grunnen til å drikke Cashaca. Alt annet ville vært selvskading. Jeg piner meg gjennom vorspielet og kommer meg endelig til byen i håp om å få en øl; i det minste noe brunt! Men den gang ei. Såvidt innenfor døren får jeg to drinker av Kristoffer. Gjett hva. Yepsi. Carpirinha type 02:00 Blandingsforhold. Resten av turen spiste jeg ikke lime.

Utsikt over Rio fra Dois Irmaos

Enter fam. Maastad

Etter en kort uke kommer Marius tilbake etter å ha vært familieguide rundt i Brasil. Da ble det fart på sakene! Volleyball, surfing og ikke minst toppturer. Viktig å drive med litt ærlig idrett. Dessverre dårlig med bilder fra volleyball og surfinga. Mest fordi mobiler blir stjelt sekundet du legger dem fra deg. Vi kompenserte heldigvis på toppturene! Som ekte nordmenn fikk vi alle toppfeber og gikk i et radig tempo. Værste bøygen var at Marius skulle teste de nye skoene sine og fikk heftig gnagsår. Noe som var veldig gøy ettersom vi skulle krysse Andesfjellene.

Viktig å bruke all solkremen

Om toppfeber

En naturguide på Svalbard ved navn Jakob har gjort meg var på et fenomen som oppstår når nordmenn ser toppen av fjellet. Plutselig slutter alle å snakke. Turen er over, nå er det alvor. Folk går inn på linje, setter opp tempoet og ser intenst på målet. Nå er det en ting og bare en ting som gjelder; å nå toppen. De fleste turer går man med andre nordmenn så man tenker ikke over sykdommen.. Når Jakob skal guide en miks av folkeslag opp fjellsiden kan det imidlertid bli kaos. Mens tyskerne og nederlenderne snakker i lystig lag opp ryggen har nordmennene gått inn i marsjformasjon. Lykke til med å hente dem igjen. Slik var vi opp Pedra de Gavea. Gruste alle brasiliansere som våget seg opp den dagen.

Peru

10–23 jan.

City-life

Eventyret til meg og Marius begynner med et smell da vi bestiller oss et rolig glass whiskey i overfarten til Peru. Det var fylt til randen. Snakkes aldri. Følgende var vi i lystig lag resten av flyturen og helt ut av flyplassen. Det var vanskelig å ikke komme i godt humør gjennom passkontrollen. Ja du leste rett. Passkontrollen var god S. For å forstå hvorfor må du vite et par ting om Peru. For det først er ikke Peruanere vant til å se Europeere. For det andre ser de svært annerledes ut en nordmann. De er generelt lave og har mørkt hår og øyne. Jeg var så eksotisk at folk stoppet meg på gata for å ta bilder. Platinablonde Maastek på 1.90 med øyne stjålet fra isbreen fikk folk til å skli av stolen. Ok. Da har du bakgrunnsinformasjonen du trenger. Det hadde imidlertid ikke vi! Fra min side var hendelseforeløpet slik:

Marius blir kalt frem til passkontrollen uten at damen bak skranken ser opp. Når han er halveis mellom køen og skranken ser hun opp, sperrer opp øyenene og gir beskjed om at han skal stoppe. Hun snur seg rundt og finner frem telefonen. "Fy-fabian" tenkte jeg, skal de forhøre oss nå? Det kommer sikkert til å ta en halv evighet. Men den gang ei. Før tanken helt rakk å formulere seg begynner Time after Time av Cyndi Lauper å bråke ut fra telefonens høyttalere og gi gjenklang gjennom lokalet. Marius blir så vinket frem til skranken. Der fortsetter hun med å si:

"Du har så fine øyne"

Før hun sender ham videre gjennom. Marius kikker over skulderen og ser meg på knærne ved bristepunktet til en latterkrampe. Ved øynekontakt bryser det. For begge to.

En halv klode med åpent hav

At vi valgte å dra til Peru var litt på slump. Min fetter hadde nevnt det var kult å gå i Andesfjellene og det skal være veldig lange surfbreaks her. Det var tross dette et sjokk å lande i Lima og se at vi er midt i en steinete ørken. Da med falleferdige bygninger, helst uten tak. Vi sjekket inn på et hotell i et litt finere strøk og levde litt city-life. Peru er eksportør av alpakka-ul. Og man kan si at vi gikk litt bananas. Det ble mange skjerf og et par gensere. Men hadde vært mye dyrere i Norge. Så vi sparte penger? Neida...joda?

Om hvordan kjøpe gaver

Dette er ikke en "om" hva man skal kjøpe, men hvem. Alle kan se en gjenstand å tenke:

"Den ville passet til (sett inn person)"

Men gitt dette ikke skjer, hvem burde man kjøpe til? Svaret er enkelt. Man kjøper alltid gaver til de viktigste damene i sitt liv.

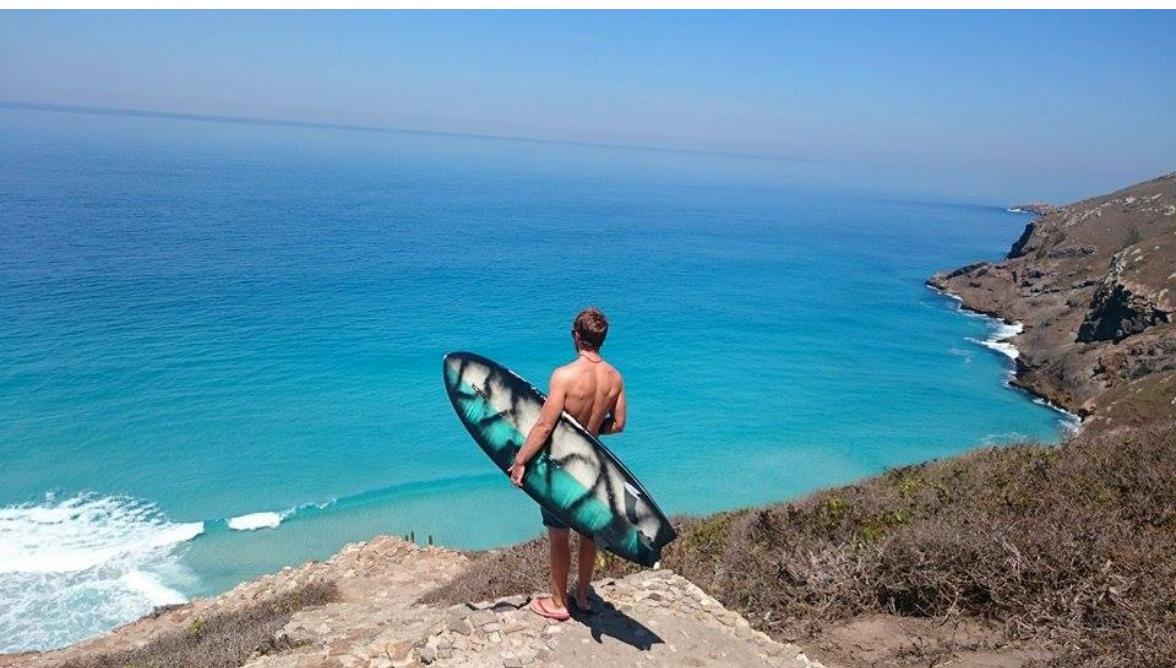
For å ta det første først: De setter mye mer pris på det! Gutter blir glad for gaven. Jenter blir glad for gaven også for at du tok deg tid til

å tenke på dem.

For det andre er det et oversiktlig antall personer. På hankjønn siden har man Far, brødre, venner som er som brødre, videregående venner, universitetsvenner, idrettssvenner, vente-på-kaffe-påtyholt-venner, spilte-fotball-sammen-i-7.-venner. Er håpløst. Med damer er det annerledes. For meg er det mor, søster og evt. En romantisk kompanjong. Minst 2, maks 3. Full kontroll. Det er sikkert en eller-annen kverulant her som mener han har en jentevenninne han har lyst til å kjøpe en gave til. Du lurer ingen – ikke deg selv en gang!

For det tredje kan du sannsynligvis kjøpe gave til alle i den samme butikken. Man kan prøve så hardt man vil, men frøknene en tar med hjem har det med å ha den samme stilten som de to som er der fra før. Kan være dette kommer ut litt feil. Prøver bare å si at din standard for damer ikke nødvendigvis ble satt av deg selv! Det ble ikke min... Og godt er det.

Treningsleir del 1

Bilde fra arkivet

En kjapp busstur (les taxi) fra Lima er vi kommet til Punta Hermosa, en fin surfespot... Og det var det eneste det var. Ellers var det en spøkelsesby. Marius og jeg var sirkla like gode da vi surfer sammen i Asia (les: jeg var litt bedre), men etter et semester i Brasil hadde han dratt fra meg (les: han gruste meg). Imidlertid var det langsom break og jeg fikk tatt mye jeg også. Men en spade er en spade og surfing er padling. Hver dag bestod av padling, sveving av interessante mengder saltvann, vasketromling og et glimt i ekstase som gjorde det verdt å dra ut neste dag. Slik holdt vi på en uke. I seng 21:00 opp 07:00. Surfing to ganger dagen. Treningsleir.

Også i Punta Hermossa var det mange hus uten tak. Vi forhørte oss litt om dette og fant grunnen. Lima-området er nemlig ørken. Det regner aldri. Ordentlig tak er derfor en unødvendig utgift. Mynnidighetene syntes dette så stygt ut og begynte å gi skattefradrag for folk som bygget på huset sitt. Her slo Cobra effekten (Google it! Er gøy lesestoff) til for fullt, for nå var det plutselig gunstig å ikke ha

tak. Man var jo enda i byggefason!

Er noen ting som er verd å nevne, men man ikke klarer å klemme en historie ut av, så jeg ramser dem her.

- Den beste jusen er manga maracuja-vi testet alle
- Kaffen smakte bedre før vi visste den var mikrovarmet
- Kyllingfötter smaker ikke så ille

Treningsleir del 2

Etter en ukes tid har vi fått nok core av padlinga og er klare for litt høydedoping. Vi bestiller nattbuss og gjør oss klare til å Andesfjellene. Nei, ikke Machu pichu. Skal opp i den ville fjellheimen! I Sør-Amerika går ingenting på Engelsk. I allefall ikke beskjeder til massene på terminal... Den fjerde gangen vi spurte om oppropet på høytalleranlegget var vår buss fikk vi en egen plass ved siden av skranken der hun lovte å si ifra når det var vår tur. #Jeg-reiser-alene. Bussen var luksus. Setet gikk hele 160 grader! Vi sluknet som lys. Ble

Huaraz fra hotelrommet

imidlertid vekket av en utrolig frekk kar som filmet oss i ansiktet. Vi trodde først det måtte være en landsbyidiot med en sær hobby. Finner senere ut at det er for å vite hvem som var på bussen om den blir kapret. Good times.

2800 meter over havet finner du fjellbyen Huaraz. Kan virke som en landsby med første øyekast. Andre og tredje også. Til tross for dette bor det flere her enn i Kristiansand. Første dagen tok vi det helt rolig for å avklimatisere. Vi fikk også tips om å drikke mye te med coca-blader ettersom det skal hjelpe mot høydesyke. Vi gaflet innpå. Høydesyke ble vi. Den andre dagen tok vi enn oppvarmings-tur opp til 4500 så ned igjen. Den tredje dagen la vi ut på marsj. Fire dagers trec gjennom Andesfjellene der fjellpasset er nesten 5000 meter over havet. Det høres kanskje ikke så mye ut ettersom vi varmet opp på 4500. Det var imidlertid en dagstur. Tingen med høydesyke er at opp og ned på samme dag sjeldent er et problem. Å sove i tynn luft er derimot en helt annen sak.

Oppvarmingsturen gikk opp til Laguna Churup i strålende sol. Dette var den første og beste dagen i Andesfjellene... Resten var mye hating. Men, men er opplevelse det også. Vi dro nemlig opp i fjellene i det lokalbefolkningen kaller... regnsesongen. Regn forventet vi, men ikke i mengdene som kom!

Pakkeselet

Santa Cruz

To eseler, en eselritter, en indianer-guide, to jøder og Marius og jeg starter på Santa Cruz track ved 2700m. Ut over 4 dager tar den tar oss opp på 4850 og ned på andre side av Andesfjellene. Marius og jeg orket ikke drasse på svære tursko så vi har joggesko. Noe jødene i profit utstyr fant veldig morsomt. Vi satt dem raskt på plass med å drylle litt sunt hu-og-hei tempo oppover de første timene. Så begynte det å gå nedover. Med oss. Veien slynget seg nådeløst oppover. Først fikk jeg gradvis hodepine mens luften ble tynnere. Så begynte det å regne. Vi slo leir for dagen og kom oss inn i teltet.

Vi ble litt realitetsorientert om verden utenfor NTNU da vi startet å lage mat. Jentene spiste nemlig bare cosher. Som jeg forstod det kan man ikke spise skalldyr eller blande kjøtt og melk. Kan heller ikke lage mat i en kjele som har blande kjøtt og melk. Dette er fordi Gud vil bli veldig sint om man gjør det. Vi prøvde å få den historiske bakgrunnen til det. Det visste de imidlertid ikke.

“We don’t make the rules, we just follow them”

Var svaret vi fikk. Med nød og neppe klarte jeg å holde inne en Nurnberg kommentar. Var enda 3 dager igjen sammen.

Som nevnt er Peruanere korte. Det er også teltene deres. Det ledet til at jeg og spesielt Marius er borti duken med bena når vi ligger. Nevnte jeg at det regnte? Det har ikke sluttet. Vannet trekker inn gjennom duken og inn i soveposen. Etter første natten er sovepose-

Godvær

ne våre gjennomvåte fra knærne og ned. Fra og med da var det bare sove i fosterstilling.

For hvert steg vi gikk fikk jeg vondere i hodet og Marius fikk dårligere og dårligere mage. So ordløst trasket vi oppover mens regnet gikk over til hagl og pisket oss i ansiktet. Joggeskoene våre fikk inn nytt isvann hver gang vi krysset en bekk med smeltevann. Spikkeren i kista var at jødene ikke kjente på høydesyken i det hele tatt. Vi gikk forttere, men de koste seg. Det kan høres ut som jeg er veldig bitter når jeg skriver dette. Det stemmer ikke. Jeg er veldig glad for at jeg dro på den turen. Til tross for å være våt, ha hodepine og å sove i en ball var det enn opplevelse jeg ikke ville vært foruten. Dessuten hadde jeg den beste makkerene å hate ilag med som tenkes kan. Den eneste sutring fra Marius var med stor humoristisk undertone og fikk oss begge til å le!

There and back again

Noen ganger i livet er du nødt til å legge skjebnen i andres hender. Bilturen ned Andesfjellene var et slikt øyeblikk. Bilen var en skranglete van med litt for høyt tyngdepunkt. Veien slynget seg nedover berget med krappe svinger uten autovern. Hver sving hadde et drop på alt fra klatreulskyke-død til flystyrt-død. I disse swingene kjørte peruanerne over 50 og man følte at vekten på hele bilen la seg over på hjulene nærmest stupet. Heldigvis var det tåkete, så man så ikke helt

Humøret holdes opp!

hvor bratt det var. Men igjen, det gjorde ikke sjåføren heller ... Etter en halvtime med hjertebank er den eneste måten å komme seg gjennom på å si til seg selv: "dør jeg så dør jeg, i det minste er det ikke 5 mil fra der jeg ble født!" Så i den 4 timers lange turen kaldsvettet jeg og hoppet på humpelene så jeg slo hodet i taket. Hvordan tok Marius det? Hansov hele veien. Våknet såvidt da han dunket hodet så hardt i kneet mitt at han fikk et blåmerke.

På vei opp

Colombia

Stjerner i nasjonalparken

Medillin

I løpet av min reise i Sør-Amerika var det ingen by som ble like mye anbefalt som Medillin. Noe som er ironisk ettersom det for bare 20 år siden var regnet som verdens farligste by. Da under jernhånden til narkotikabaronen Pablo Escobar. Narkotikaproduksjonen er imidlertid bare en platt i Medillins kompliserte, triste og utrolig interessante historie.

Da spanjolene kom til Sør-Amerika var de fleste på jakt etter gull. Medillin er utrolig kronglete å komme seg til. Selv idag er egentlig den eneste oppgående måten å fly. Om ikke må du pine deg gjennom en 18 timers busstur gjennom svingete veier og fuktig jungel. Spanjolene dro heller mer til gjengelige steder for å grave gull. Det var imidlertid to folkeslag som ikke var så interessert i gull. Frihet var det de var ute etter. Begge folkeslagene ble forfulgt i Spania. Det

ene var en liten gruppe mennesker som holdt til i foten av pyreneene ikke så langt fra grensen til Andorra. Navnet deres har dessverre gått i glemmeboken. Det andre forfulgte folkeslaget var, tradisjonen tro, jødene. Et pent sjakktrekk er det jo da å slå seg ned et sted det er megastress å komme seg til.

Skjebnen hadde det slik at det var masse gull i Medillin. Noe etterkommerne til disse to folkeslagenene (nå kalt paisas) ble veldig rike på. Medillin ble en stor industriby og fikk bl.a den første jernbanen i Colombia. Historien til Medillin etter dette er utrolig komplisert. Dette er det jeg husker fra den allerede forenklede forklaringen til guiden:

- Regjerinen var blå og folket rødt – væpnet opprør
- Regjeringen nå av rød, indre splid – væpnet opprør
- Regjereingen midt i mellom. Væpnet kamp mellom blå og rød side av folket. Regjeringen fornøyd med at de får være i fred
- Regjeringen går inn for å ødelegge narkotikaplantasjer
- Rød og blå folkehær leid inn av narkotikakartell for å passe på plantasjene
- Paramilitære gjør glidende overgang fra å representere folket til å bli leiesoldater for narkotikakartellet
- At folkehærene drar til jungelen for å passe på plantasjer gir Regjeringen mer kontroll over byen. Da spesielt som følge av døden til Pablo Escobar.
- Landsbyene er enda kontrollert av lokal gerilja leid inn av narkokartellet

Alt, noe eller ingenting av det jeg sa over stemmer. Det som du trenger å ta med deg er at det er har vært mye slåssing og like mange sider. Det jeg vet helt sikkert er at det er no-go å krysse grensen ut av Colombia med bil. Det er å be om å bli kidnappet. Blå øyne vil ikke gå til din fordel her heller!

Medillin har fått mye internasjonal ros for hvordan de har pusset opp byen. Etter at narkotikakartellet har hatt så mye makt så lenge var mange av byens strøk mildt sagt shady. Det er de enda. Mens jeg var der ble en turist knivstukket siden han gikk seg vill og havnet i en gjenkontrollert gate. De var imidlertid veldig barmhjertige

og knivstakk ham bare i skuldra. En vennlig advarsel rett og slett. Uansett, oppussing. Istedenfor å bygge opp et fint strøk er taktikken å sette noe fint i et veldig tvilsom strøk. For eksempel bygget de et offentlig bibliotek i det som var det verste dealerstrøket i byen. Følgende kom mange fornuftige folk til denne delen av byen for å studere. Plutselig var ikke denne delen av byen så farlig likevel. Kanskje det ikke gikk fullt så silkeglatt, men det er konseptet i det minste!

Kirkens paradoks

"I would have asked God for a bike,
but i know he doesn't work that way
so i stole one and asked for forgivnes'

-Hvilken som helst Colombianer

Damene i telefonkioskene skal ikke ta en telefon

Colombianere har et veldig praktisk synd på kristendommen. Ikke praktisk som i fornuftig eller sekulært. Praktisk som i at du

kan gjøre hva du ville så lenge du ber om tilgivelse. Selv den mest blodige attentatmann ser på seg selv som en god kristen- han har jo alltid skriftet etterpå. Som følge av dette skjer det alltid artige ting utenfor kirker. Om man først skal synde er det jo greit å kunne løpe rett inn i kirka etterpå! Dette gjelder alt fra prostituerte til salg av piratkopierte filmer. En kjapp en bak kirkehjørne og rett til skrifteboksen. Alt før lunsj! Og folk sier Sør-Amerikanere er ineffektive. Er også ganske inspirert å selge Disney- og pornofilmer side om side.

Uteliv

Marius og jeg måtte ut å ta noen drinker i Medillin. Kvinnene her her svært

behagelige på øyet. Når du kommer inn på et utested er det første som skjer at du blir tilbuddt litt aguaridente - en loka brennevin. Helt ok. Det neste som skjer er at jente skal danse med deg. Rettelse: lære deg å danse. Noe som var gøy den første gangen. Tingene er at de blir litt frustrert når progresjon til de grader uteblir. I tillegg er det å danse sensuell pardans utrolig kjedelig om jente ikke skjønner et kvekk engelsk. Om ikke hun er veldig pen da... Vi tok det heldigvis vi igjen i Panama da vi tok over dansegulvet med litt god norsk hopping og spretting!

Local haircut

Håret vårt hadde blitt ganske langt og ustyrlig så fant ut at det kunne være artig å "skrelle neba" i en lokal bule. I salongen var det tre personer. En skallet, en med rottehale og caps og en sot dame. Marius gitt først inn og endte opp med mr. Rottehale og jeg fikk den sote dama. Score!Sistemann hev på partymusikk og danset rundt i lokalet. Med iherdig innsats fikk jeg forklart at jeg ikke vil bruke maskin. Heller ikke på sidene! Det siste var helt nytt for henne. Siden skal skinnes i Sør-Amerika. Så var det igang med saksa. I Norge er det vanlig at frisøren går rundt deg mens hun klipper. Oftest sitter de på en stol som kan rulles rundt. Her var det omvendt. Jeg satt på en kontorstoll som kunne snurre 360 grader. Så istedenfor å gå på andre siden spant hun meg rundt og rundt. Litt svimmel ble jeg, men det hører med. Hører kanskje ikke med at frisøren klipper seg i fingeren og blør utover øret ditt. Men, men sånn er bare å ta på strak arm

Latin-Russian og Tayrona National park

Etter en rask flytur lander vi i Cartagena. Det er i Nord-øst delen av Colombia og grenser til det Karibiske hav. Marius var lysten på å dra hit for å møte noen kamerater. Jeg ville snorkle.. I mitt hode var hele det Karibiske hav et snorkleparadis. I Cartagena var det sand og grums. Usikkert om Marius visste dette og bare jattet med for å få viljen sin. En suksess ble det uansett! Vi møtte tre NTNU-studenter derav en hadde bursdag. Dette måtte feires! KGB-bar neste! KGB-bar er som navnet tilsier dedikert til KGB. Da med komplette rødt interiør, sigd og hammer i hytt og gevær og viktige historiske bilder fra kommunistiske Russland. Gjerne med vår gode venn Vladimir åpenbart photoshopped inn. Det er garantert en historie bak KGB-bar, men den er klassifisert. Så du får bare nøye deg med å nyte verdens sterkeste white-russian mens du ser på langer manequiner i full uniform, pilotbriller og polarluer.

KGB-bar

Tayrona nasjonalpark var neste destinasjon. For oss. Bagasjen lot vi ligge igjen på et tvilsomt hostel i Cartagena. Dette ga meg mer angst enn jeg liker å innrømme. De norske damene som havnet i boliviansk fengsel var kanskje litt mer naive, men men hadde angst vært rasjonelt ville ikke jeg hatt sommerjobb! La oss bare si jeg sjekket bagasjen grundig da jeg fikk den tilbake. Nevrotisme til side – vi skulle vandre i paradis. Tayrona Nationalpark består tett jungel som klatter over lave fjell før den brått stopper i hvite strender og det azure-blå Karibiske hav. Her var det tre ting vi skulle gjøre:

- Sove i hengekøye
- Bade i azurblått vann
- Chille max

Som sagt så gjort.

Forste og siste gang Marius får matansvar #fargeblind

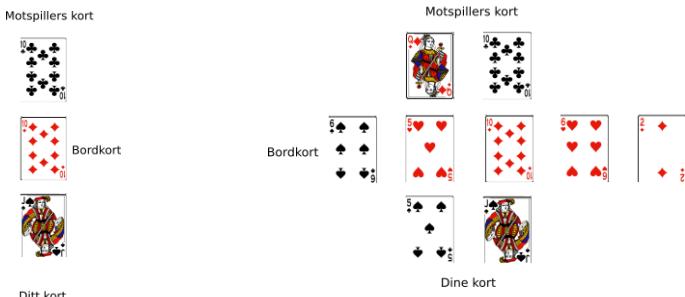
På bussturen opp tok Marius på seg ansvaret å kjøpe inn litt frukt til turen. Det var siste gang han fikk den oppgaven. Han sverger enda på at de alle så sånn ut, men han vinner ikke akkurat Buskerud-mesterskapet i tyttebær-plukking.

I løpet av turen har Marius og jeg et pågående sjakk mesterskap. Vi er pinlige jevngode. Problemet er at ingen liker å ligge å under. For å holde reisefreden var vi derfor nødt til å spille nok kamper til at det er uavgjort i seiere triptotal. Dette endte med at vi ble sittende å spille fire timer straight i en park i Lima. Etter det var det litt tiltak å ta opp sjakkspillet igjen. Heldigvis

hadde Marius ett ess i ermet. I en bungalow ved det Karibiske hav ble jeg introdusert for omvendt kasino.

Hvordan spille omvendt kasino

Omvendt Kasino blir mye det samme kasino, bare gøyere! Istedenfor å samle poeng selv skal du prøve å prakke på motparten så mange som mulig. Alle som har en rival vet at det er langt gøyere å ødelegge for motparten enn å gjøre det bra selv! Er et eget ord for det

Om det er motstanderens tur kan du si tabbe 10

Her kan du satse på at motspiller har en dame og ta inn femmeren for å så si tabbe dame. Godfølelse å treffe jackpot!

på Norsk. Skadefryd. Passe brutal. Finnes ikke på Engelsk. Finnes på tysk, men det kan ikke komme som en bombe på noen. Reglene er som følger:

- Den med færrest poeng vinner
- Flest kort, ess og spar 2 gir 1 poeng
- Flest spar, ruter 10 og tabbe (svipp) gir 2 poeng
- Man kan ikke legge ut et kort som kan ta noe fra bordet
- Man må ta inn en tabbe om motparten melder det

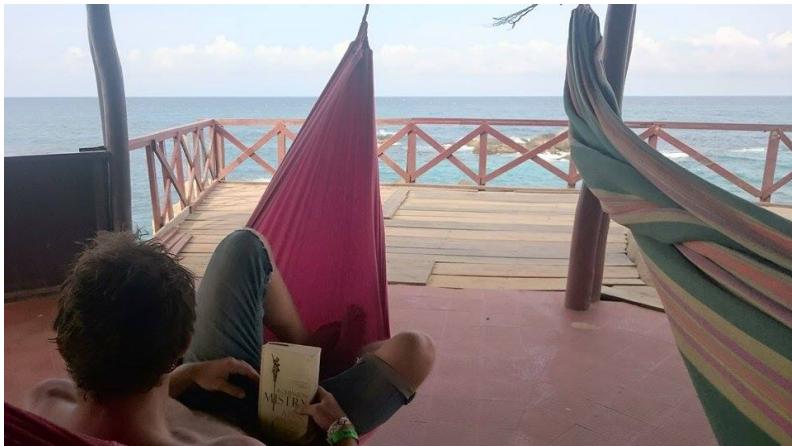
Alt her burde være klart bortsett fra den siste regelen. En tabbe er som en omvendt svipp. En svipp du helst ikke vil ha. Imidlertid hvis det er noe på bordet som er mulig å ta inn med ett kort kan motparten melder det:

"Tabbe (kort)"

Om man da sitter med dette kortet blir man nødt til å ta det inn alle kortene på bordet og får i tillegg en tabbe som gir to poeng.

La janteloven fra oss i Norge og tok en treningsøkt her

Var verd å fryse hele natten da vi så solen stå opp

Etter Tayrona stakk vi innom Santa Marta. Vi var egentlig litt slitne etter dårlig sovn i hengekøyner. Da noen nederlendere inviterte oss med på en partybuss var det imidlertid vanskelig å si nei. Det er noe av det kleineste jeg har gjort.. noengang. Forestill deg at du på er tilbake på russekro. Da inkludert med høy flaskeføring, dunk-dunk og folk som danser på en strippestang. Forestill deg nå at denne russekroa er mobil på en åpen buss. Forestill deg til slutt at du kjører gjennom sentrum i et land som enda ikke er veldig vant til å se hvite folk. Ikke rart flaskeføringen var høy.... Jada. Men gøy var det. Mindre gøy neste dag. Da spøy jeg hver halvtime i 12 timer. Good times.

Sailboyz

Når folk spør meg hva jeg gjorde i Sør-Amerika er svaret: "Jeg krysset Andesfjellene, jeg var Karneval i Rio og jeg seilet fra Colombia til Panama." Disse opplevelsene har en ting til felles. De kan ikke bli dårlige. Det er ikke mulig. Å seile under den latinsk-amerikanske solen med en coco-loco i hånden mens man venter på på neste palmeøy å snorkle rundt kan ikke bli feil. Punktum.

Seilbåtgjengen. Smiler ikke pga jeg fikk den minste nøtta

Det som gjorde denne 5 dagers seilasen enda bedre var alle folkene. Totalt var vi 16 personer. Disse var:

- Clara ei eksentrisk fransk-spanjol som har levd hele livet på en løgn
- Tom - en brite som har reist i 8mnd etter han sluttet i bankjobben.
- Jente 1 og 2 fra nederland. Derav minst en av dem crusha på Marius
- Et nederlandske par som kunne verdens beste drikkeleker
- Blek brite som snorklet en hel dag uten solkrem
- En feit sveitser i 30-årene som ikke er over trassalderen

Ingenting som å “slappe helt av” på dekk

Seilasen gikk fra Cartagena til øst-siden av Panama. Da over det Karibiske hav og gjennom San Blas. En øygruppe på over 300 øyer utenfor Panama. Først var det 2 døgn på åpent hav. Deretter var det øyhopping. Dagene flyt forbi mens vi snorklet i det krystallklare vannet mellom øyer på størrelse med baner.¹

¹Håndballbaner, fotballbaner, bordtennisbaner...

Nok en konkurranse

Om Kuna-folket

Kuna-folket er urbefolkningen på San Blas. De bodde egentlig på fastlandet, men rømte til øyene da spanjolene kom. Idag er det ca. 50 000 igjen. De har et eget språk som heter "Dulegaya". Det kan direkte oversettes til folke-munn. Idag lever de av tursime, fisk, kokosøtter og å lage tradisjonsrike plagg. På Wikipedia nevnes det at de har noe av den laveste raten for kreft og hjertesykdommer i verden. Dette i forhold til et utvalg på 100 000. Noe som er imponerende ettersom det er dobbelt så mange Kunaer som det finnes i verden. Kanskje de fikk lov til å gå "all-in". Klarte heller ikke finne noen gjennomsnittslevealder på Kuna-folket. Ettersom det er ganske relevant. Eller som far liker å si:

"Blir du gammel nok - dør du av kreft."

Nyfanget hummer levert direkte på båten

The Norwegian prudes

Marius og jeg er eventyrlystne karer. Vi er heller ikke fremmede for å ta oss en fest. Imidlertid er vi nå det kommer til stykke enda NTNUI-avl. Om det ikke er nok at jeg sier det, kan man bare se på toppturrtaten og at jeg pakket med meg allværsjakka. Også at jeg nettopp brukte ordet toppturrtaten. Om vi virkelig skulle flippe ut hadde vi

kanskje delt en rev. "fuck-the-system" Dette syntes noen på båten var midt mellom søtt og håpløst. Spesielt siden den var prakket av nederlendere. Europeere utenfor skandinavia har et helt annet syn på narkotika. Eller så er det mulig vi lever i en boble i Trondheim. Begge deler er nok sant. Personene på båten var utvilsomt oppgående folk. Hver og en av dem hadde imidlertid prøvd kokain i løpet av livet. I kontrast kjenner jeg ikke én eneste i Trondheim som har prøvd (som jeg vet om).

Gateselgere i Colombia gauker om røyk og tyggis før de kommer litt nærmere å hvisker "Hashis? Coca?". Følgende trodde vi det var utrolig enkelt å få tak i dop her til lands. Hadde ikke gitt det så mye tanke, men i mitt naive sinn ville jeg antatt at du bare gjorde handelen der på stedet. Fort gjort, gjort fort. Dette er historien om hun som forsøkte:

når ens egen sti er uren. er det vanskelig å melde urett som blir begått mot andre og seg selv

Vennskap vennskap

My whole life is a lie

Clara og Jeg

Føttene våre plantes nok en gang på fastlandet. 5 dager har vi vært til sjøs. For noen var det deiligere enn andre. Sveitseren hadde aldri vært i en båt før. Jevnt over var folket klare for kanakas i Panama-city. Først måtte vi bare finne et hostel. Det vi ble anbefalt var opptatt. Det de anbefalte var også opptatt. Lang historie kort: vi endte på det fjerde på lista. Etter du har reist i Sør-Amerika forstår du at varmtvann ikke er en selvfølge. Lys ville imidlertid vært fint. Spesielt i dusjen. Kvelden gitt som den gikk og Marius, Clara og jeg fikk kapret et dansegulv så vi slapp sensuell pardans. Marius hoppet stadig opp på scenen og sang i en mikrofon som lå der. Denne var ikke koblet til noe.

Dagen derpå hadde vi kleinschpiel på en Kafe. Britene lurte på om det var vanlig med bede i Norge. Vi svarte med at nordmenn på ferie i Europa brukte dem til å vaske føttene i.

Clara: "Those are not for your feet?"

Tom: "No, they're for your arse. Instead of toiletpaper"

Clara: "Oh my god, we have one at home, but we use it for the feet"

Marius: "Are you sure that's what the rest of the family use it

for?"

Clara: "..."

Clara: "MY WHOLE LIFE IS A LIE!!"

Karneval

Da vi snublet inn på en homsefest var vi idet minste kledd for anledningen

Vi timet returnen og landet i Rio dagen før karneval. I løpet av den følgende uka ble jeg:

- Gringokongen etter jeg fikk en stor gjeng med brasillianere til å falle sammen i latter med å vise fargeskille.
- Funnet halvveissovende med hodet inne i kjøleskapet med inspirerte matkombinasjoner i hånda
- Uvisst med på homsefest. Da iført bare badebukse, blomsterkrans og et lag med sololje.
- Bombadert med kysseforespørslerr mens jeg var utkledd som en voksen baby.

- Sjarmerende brisen utkledd i matroskostyme med 15 andre nordmenn
- Bitt i leggen av to fremmede jenter som stoppet med på vei fra do (også utkledd som voksenbaby (jeg også))
- Taper av alle beerbongbattles jeg deltok i.

Alle disse punktene har en historie. De vil imidlertid bli tatt muntlig og sensurert avhengig av lytter. Så bare å spørre!

Matroser på karneval!

Svalbard

08–20 mars

Om du tror Svalbard minner om det norske høyfjellet tar du feil. Svalbard gikk aldri ut av istiden. Isen her er gammel. Veldig gammel. I 20000 år har isen vært her. Den samme isen som slepet det norske grunnfjellet til fjorder og daler. Her smeltet den aldri. Den kjemper en evig kamp mot det arktiske havet som uavbrutt slår inn i alle ender. Å se denne isfronten på nært hold kan verken beskrives med mine ord eller bilder. Tunaglacier av Stian Aadland

Om navn

Klokken 24:00 lander jeg på den lille øya i det kalde nord. Mot Tv-værrets oppfatning befinner den seg altså ikke rett vest for Lofoten. Kjært barn har mange navn som man sier. Og det er gøy med navn, så hold dere fast! Først ble stedet funnet på slutten av 1500 tallet av en Nederlender. Han skrev om en spiss fjellrekke i nordvest som han følgende kalte Spitsbergen. I ettertid var ikke det god kok for oss nordmenn. Med iherdig innsats og runetolkning av gamle "bøker" oppdaget vi at vikingene hadde oppdaget en øy ca. 4 dagers seilas nord-aust for Island lenge før noen andre! Viktig å være først si. Denne var de lite interessert i ettersom det var verken gull eller damer her. Noe som forøvrig stemmer enda. Neida... joda... telles lubne med små unger? Dette arktiske landskapet valgte de å kalde Svalbard. Dette kan oversettes til Kald kyst. Eller så kan det oversettes til annet. For å presisere sier nordmenn Spitsbergen når vi snakker om den sør-vestlige øya med både Longyerbyen og Barentsburg med mer (men ikke så mye). Når vi sier Svalbard tenker vi på hele øygruppen inkludert Spitsbergen. Brerer og Nederlendere sier bare Spitsbergen og det er usikkert hva de mener.

Om klær

For å ta det første først. Å kle seg på Svalbard er en kunst. Og den må ikke forveksles med å kle seg i Norge. Den fella gikk jeg i. 15 blå på norsk høyfjell er ikke 15 blå på Svalbard. I Norge kler man seg for å gå, men på Svalbard må man kle seg for å stå. Stå i 80kmt motvind. Det er kaldt det. Når man går i fjellet og gradestokken begynner å trekke ned mot 10 kalde er det helt fint med en netting, skibukse en ulltrøye og en vintett jakke. Gjerne med en god varm ullgenser i sekken som man hiver på når appelsinen og kvikkklunsen inttas. På Svalbard må du doble alt. Minst. Her er en liste over minstekravet for en scootertur der alt over 60 gjør vondt.:

- stilongs x3
- vintett skibukse
- to par ullsokker
- Fotposer (ikke tenk på at fjellsko er godt nok)
- ulltrøyer x3
- ullkofte type tykk
- vintett allværssjakke

- Tykkere jakke. Helst boble. Bomull i nød.
- Assecoir: polvotter, lue, buff etc etc.

Evenetuelt kan du bruke en:

- Snøscooterdress

Ikke vær gnien. Lei en dress.

Svalbard on a shoestring

Figur 2: Tok du bilde?

Å bo på Svalbard er dyrt. Heldigvis har jeg en kamerat jeg tenkte å snylte litt sengeplass av. Den uskrevne regel på sofakræsing blant venner og medstudenter er rundt fem dager. Jeg og Jakob er veldig gode venner så går sikker helt fint med 12. Neida... joda... Han har, overraskende nok, vært litt unvikende i hvordan vi fikser boløsningen og gitt svar som:

“Jada, vi order noe...”

Og

“Du kan sikkert bare slenge deg i stua...”

Så gleden er stor da jeg kommer frem å ser at ikke bare får jeg en seng i min egen krok av stua, det er redd opp i tillegg! Så nok en gang briljerer Jakob med sin yndlingsteknikk: “Increasing sucess på

lowering expectations”.

Dag 1

For tiden spilles det inn en NRK-serie på Svalbard og koppen er kaospilot. Programmet går ut på å sette livet på spill ved å bekrefte fysiske lover. Feks ta på seg en metalldress og bruke seg selv som en lynavleider for å vise at strømmen går letteste vei. Jeg bidrar på settet som skuelysten. Å være ute blandt folk leder som regel til noe bra og dette var ikke et unntak. Da produksjonsgjengen leier inn Jakob for en snøscootertur til Barentsburg blir jeg invitert. 2 timer senere har jeg lånt scooter, dress og er klar for action. Turen var ingenting kort for fantastisk. Den inspirerte tiraden som står under titelbilde til Svalbard kom som følge av denne turen. Bare tro meg når jeg sier at det føles helt annerledes enn Jotunheimen og alpene. Alt er så mye mer ”arktisk”. Fra vinden som pisker deg i ansiktet til isfjell(pengu) som stikker opp av den frosne fjorden.

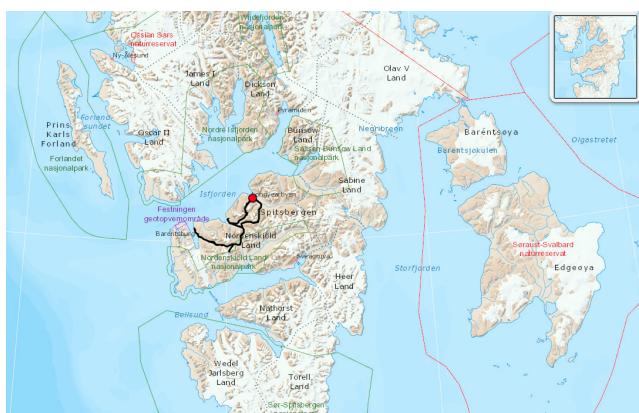
Figur 4: Coles bay

Vi sjekker inn etter solnedgang i Barentsburg. Jeg er selvfølgelig guide-under-opplæring og sover på rommet til Jakob for en billig penge. Svalbard er norsk sier de. Ok. De har ikke vært i Barentsburg. Kråketegn istedenfor bokstaver, guider som driver propaganda og

elendige bovilkår rett utenfor “sentrum”. Russisk nok for meg. Tross dette var Tv-kanalene spikeren i kista. Vi var overbevist om at vi så på et fiskeprogram før de etter 30 minutter prøvde å selge oss fiskestanga. #Verdenslengsterekklame. På hjemturen dro vi innom Coles bay. Min beste beskrivelse vil være et arktisk Chernobyll. Dette var før en gruve og en havn for skip som skulle hente kull. Så dro folk. På dagen. Huset og møblene har fått klare seg selv. Forlatt, kaldt og panoramautsikt. Klarer man ikke beskrive det med mange ord lønner deg ofte med få! Disse husene har ofte blitt ly for isbjørner. Så litt sibo blir det når Jakob skal sjekke alle rom med rifla. Under er det kart over ruta vår.

Figur 5: Detaljert kart over turen. Et ca. 6 mil fra longyearbyen uten omveier

Figur 6: Oversiktskart

Figur 3: Arkisk

Hellet snur ikke enda og jeg får bli med på en guidet tur neste dag også! Da drar vi helt inn i Tempelfjorden (sett inn bilde), ser brefronten og spiser en særdeles god lunsj på en seilbåt som fryser seg inn i isen (med vilje) hver vinter. På veien stopper vi også med det mest kjente trapper-redet. Der Jakobs idol tilbrakte 38 vintere som fangstmann. Ikke nok med det, han lurte med seg hele to damer opp til å bo med ham (ikke på en gang). Første var ikke så keen på å være her på vinteren, men han tok henne bare opp med siste båten! Hun endte opp med å føde alene her på Svalbard mens han rodde til Longyearbyen for å hente legen. Dette var visst ganske traumatisk og hun tilbrakte resten av sine dager på psykiatrisk avdeling.

Happy days. Fangstmannen fikk heldigvis opp en ny dame. Så det ordnet seg for alle parter.

Gullhåret fortsetter å gro i rumpa og neste dag får jeg bli med på hundespann! Kjærresten til Jakob er nemlig hundefører. Hundespann er en opplevelse fra a til å. Man begynner med å få på seg polardressen. Deretter går man inn i hundegården. Det er to ting disse hundene liker: løping og mennesker. Og bare sistnevnte siden det ofte leder til det førstnevnte. Når man setter foten inn i hundegården ville selv den mest populære tenåringsjente fått tilfredsstilt oppmerksomhetbehovet sitt. Alle hundene vil hilse på. Samtidigt. Det blir ikke bedre når du tar frem selen til sleden.

Tanken med hundespann er at det skal være mer enn en tur med hund fra A til B der du sitter på. Du skal selv finne frem hundene, deretter skal du sette dem fast til sleden og til slutt skal du kjøre. Du får altså styre din egen slede. Og med styre mener jeg bremse. Fordi det er egentlig den eneste form for styring oss dødelige har. Guiden kan rope høyre og venstre til de ADHD-avlingene og da hender det

Figur 7: Båtis

de svinger... kanskje.

Figur 8: Hundespann

Rein i Solnedgang: tatt av Stianmedsekken

Om Svalbardrein

Svalbardreinen er verdens nordligste planteetende pattedyr. Det er to teorier om hvordan den kom til øya. Enten utvandret den fra Grønland over havisen under forrige istid. Eller så vandret den seg nordover fra kontinental Europa da klimaet ble varmere. Den har uansett vært isolert her i tusen år og utviklet mange særtrekk for å overleve det harde klimaet. Når du først ser et Svalbardrein vil du anta det er en kalv. Det er sansynligvis feil ettersom alle svalbard rein er korte...og feite. Skikkelig feite. Det er for å holde gjennom en kald vinter med lite mat. I tillegg til kropsfasongen har de også andre hjelpemidler for å takle kulda. Den mest interessante av disse er varmevekslere i nesa og bena. En Svalbardrein får aldri damp på utsput. Det er fordi luften den puster ut er nesten like kald som omvigelsestemperaturen. Den får til dette med å ha en varmeveksler i nesa som varmer opp lufta som skal inn ved å kjøle ned lufta som skal ut. Ganske fantastisk.

Blodet til et menneske er ca 37 grader i hele kroppen. En Svalbardrein kan imidlertid ha blodet helt ned til 8 grader i bena. Dette er for å minske varmetapet til bakken. Blodårene går så i en spiral opp til hjertet igjen for å varme blodet før det går inn. Selv en Svalbardrein ville dødd om blodet som går inn i hjertet holder 8 grader.

De går svært sjeldent i flokk. Det er to grunner til dette. For det første har de ingen naturlige fiender. Isbjørnen er en sprinter mens reinsdyr er maratonløpere. Den skal være veldig heldig om den får fanget en. For det andre er det så lite med mat på Svalbard at om de beitet sammen ville det ikke vært nok. Det som er viktig er at de ikke blir eldre enn 10 år. De spiser nemlig alt de kommer over på vinteren. Følgende spiser de mye grus. Dette sliper gradvis ned tennene. Så etter ca. 10 år dør de endten av blodforgiftning eller sult. Sa jeg viktig? Jeg mente tragisk. Men som de sier: "Humor er tragedie pluss tid." Du får prøve å lese det igjen om et par år å se om du humrer litt da!

Det er jakt en gang i året på reinen for å kontrollere befolkningen. Med jakt mener jeg henrettelse. Reinsdyret har nemlig ikke rukket å bli redd mennesker enda. Så man går bort, klapper det litt, skyter det og går hjem. Alt før lunsj. Veldig.

Figur 9: Suksessoppskrift

Fiffen feirer best

Etter å ha hengt med representanter Cavacorner i Rio skulle man trodd det ble et kulturkræsj å slå seg ned hos freelance karene i vei 226 A Svalbard. Det var både ja og nei. Cava ble det bare mer av! På Svalbard er det nemlig kvote på øl og sprit. Dette er av tradisjonsgrunner ettersom det var det gruvearbeiderne drakk. Vin og bobbler var det eierne og direktørene som drakk derimot. Så det er det fri flyt av! Følgende var det ikke svette karer og øl da Jakob feiret bursdagen. Det var svette karer og Cava. God stemning. Som offergave til leiligheten kjøpte jeg inn 4 flasker sprudlemoro og tok det derfra!

Etter dette gikk dagene litt i ett. Jakob var mye opptatt med jobb, og jeg satt pris på litt alenetid. Var nesten 3 måneder siden jeg hadde vært alene. På kveldstid fant vi selvfølgelig på noen sprell. Tau og ski etter snøscooter er jo en match-made-in-heaven. Problemets er at det ligner litt for mye på vannski, men det har noen vesentlig forskjeller. Viktigst av disse er at det ikke er like artig å falle. Noe man fort kan glemme når man er i siget. Følgende hang jeg etter i godt over 80 da vi dundret forbi en barnehageklasse som var på tur. Viktig å se at vi enda ikke er for gamle til å fremprovosere noen hakeslepp på barnehagetanter.

Etter ble jeg forkjølet. Noe som egentlig bare var et problem da jeg ikke hadde det gøy. Så veldig syk var jeg ikke. Vi fikk spent på oss skiene tatt en tur opp til Trollstien og kjørt snøscooter i Fardalen

i sola. Avslutter elegant med å hjelpe noen gale spanjoler fly luftballong. 8 velt hadde de med snøscooteren på veien tilbake. Må være rekord. Scooter er som å sykle, går det for sent velter man. Er imidlertid vanskelig å sette tempo når man da konstant får høre bakfra fra Conzuela

“Jakob no espeedo’
“no espeedo Jakob’
“Jakob no no’

Bilde fra luftballong (bilde fra trollstien)